

Startnotitie

Rotterdams Burgerberaad Klimaat

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1. Aanleiding Rotterdams Burgerberaad Klimaat	2
1.2. Wat is een burgerberaad	2
1.3. Resultaatgebieden van een burgerberaad	4
2. Uitwerking Rotterdams Burgerberaad Klimaat	5
2.1. Probleemstelling	5
2.2. Doelstelling	5
2.3. Vraagstelling Rotterdams Burgerberaad Klimaat	6
2.4. Kaders Rotterdams Burgerberaad Klimaat	6
3. Organisatie Rotterdams Burgerberaad Klimaat	8
3.1. Uitgangspunten van de strategische communicatieopgave	8
3.2. Uitgangspunten van het wervingsplan	9
3.3. Uitgangspunten lotingsplan	9
3.4. Uitgangspunten onderzoek en evaluatie	11
3.5. Uitgangspunten natraject	11
3.6. Financiële paragraaf	11
Bijlage	13

1. Inleiding

Rotterdam maakt flink wat meters voor het klimaat en de mensen in de stad. We hebben het voor elkaar gekregen dat de CO₂-uitstoot in de stad niet meer stijgt en dat de daling is ingezet. We zijn goed van start gegaan, maar de opgave is de komende jaren erg groot. In 2030 moet de CO₂-uitstoot met 55% in het stedelijk gebied ten opzichte van 1990 naar beneden en in 2050 moeten we klimaatneutraal zijn. Het jaar 2030 lijkt ver weg, maar komt razendsnel dichterbij. We hebben alle Rotterdammers nodig om de klimaatdoelen te halen.

De gemeente organiseert daarom het Rotterdams Burgerberaad Klimaat: zij vraagt een gelote groep Rotterdammers om mee te denken en te beslissen over het Rotterdams klimaatbeleid, om zo kennis en kunde in de stad te benutten. Een groep Rotterdammers gaat samen leren en nieuwe ideeën ontwikkelen, en vertegenwoordigen zo de stad om deze groener, gezonder en toekomstbestendig te maken. Hierbij heeft de gemeente de taak om een goed burgerberaad te organiseren, dat de rijkheid aan perspectieven centraal zet en meeneemt in het klimaatbeleid.

1.1. Aanleiding Rotterdams Burgerberaad Klimaat

We organiseren een burgerberaad over klimaat in Rotterdam omdat:

- Om de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te halen hebben we de wijsheid, kennis en creativiteit van de stad nodig. Met het Rotterdams Burgerberaad Klimaat hopen we die te stimuleren en op te halen.
- De Omnibusenquête van 2022 laat zien dat 7 op de 10 Rotterdammers zich zorgen maakt over het klimaat. Het klimaat raakt iedereen. Daarom is het belangrijk om Rotterdammers meer te gaan betrekken bij het bedenken en meebeslissen over acties om de klimaatdoelen te gaan halen.
- Uit het Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR) blijkt dat er meer plannen nodig zijn *bovenop* wat de gemeente nu al doet. De gemeente kan het namelijk niet alleen: er is ook inzet nodig van de bewoners, organisaties en bedrijven in Rotterdam.
- In het coalitieakkoord 'Eén stad' is afgesproken om een burgerberaad te organiseren over het thema klimaat.

1.2. Wat is een burgerberaad

Een burgerberaad is een democratisch instrument waarbij de deelnemers zodanig worden geloot dat het representatief is voor de gemeenschap. Het burgerberaad doet voorstellen via een proces van leren, overleggen en concluderen waarbij ook de mensen en partijen die niet zijn ingeloot betrokken worden. Vooraf is duidelijk wat de gemeenteraad en het college van burgemeester & wethouders met de voorstellen gaan doen.

Procesbeschrijving van een burgerberaad

In grote lijn verloopt een burgerberaad als volgt. Samen met de onafhankelijke procesbegeleiders wordt het programma van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat verder uitgewerkt. Het burgerberaad is eerst vooral gericht op teambuilding en leert over het hoe en waarom van burgerberaden en het onderwerp. Dit is vaak een meer centraal, plenair

proces. Dan komt de nadruk meer te liggen op het overleg waarbij gezocht wordt naar oplossingsrichtingen en voorstellen. Vaak gebeurt dit op basis van deelonderwerpen waardoor een meer gedecentraliseerd proces gaat lopen aan 'tafels' met 6-8 deelnemers. Alle tafels maken gebruik van een gestructureerde manier van verslaglegging waardoor overleg binnen en tussen de tafels productief verloopt. Dan volgt er een fase van formulering van conceptvoorstellen die binnen het burgerberaad besproken worden en dan met eventuele vragen worden voorgelegd aan een vraagbaak van experts om goed te begrijpen wat de effectiviteit en haalbaarheid van de voorstellen is. Op basis van deze feedback worden dan definitieve voorstellen geformuleerd en die worden voorgelegd aan het hele burgerberaad om vast te stellen hoeveel instemming erover is. Tenslotte wordt door de procesbegeleider een eindrapport samengesteld dat met het hele burgerberaad nog wordt doorgenomen voordat het aan de opdrachtgever wordt aangeboden.

Kaders

Aan het begin van het proces worden aan het burgerberaad kaders meegegeven, denk aan lopend beleid of programma's van de gemeente, in dit geval op het gebied van klimaat en duurzaamheid. Het burgerberaad moet hiervan op de hoogte zijn, want dit kan raakvlakken hebben met de ideeën die het burgerberaad zelf heeft.

Toetsing van voorstellen

Tijdens het burgerberaad worden de ontwikkelde voorstellen getoetst door een vraagbaak van experts in ambtelijke consultatiemomenten. Dit gebeurt voordat de voorstellen in stemming worden gebracht. Hierdoor wordt voorkomen dat er onrealistische of onhaalbare voorstellen uit het RBK komen. De toetsing is bedoeld om de opzet en uitwerking van voorstellen te voorzien van expertise op inhoudelijk vlak (bijvoorbeeld economisch of juridisch), praktisch vlak (uitvoerbaarheid of in lijn met bestaand beleid) en/of politiek vlak (o.a. samenhang met coalitieakkoord). Daarnaast wordt ook op de (taalkundige) eenduidigheid van de voorstellen wordt gelet. Eerdere burgerberaden laten zien dat deelnemers zelf graag met haalbare en effectieve voorstellen willen komen. Het burgerberaad legt de gekozen voorstellen, inclusief argumentatie en instemmingspercentages, vast in een (openbaar) eindrapport.

Rol van de gemeenteraad

Het eindrapport met voorstellen is een zwaarwegend advies en wordt voorgelegd aan de gemeenteraad die het wettelijke mandaat op besluitvorming heeft. De gemeenteraad verzoekt vervolgens het college om over te gaan tot het implementeren van de voorstellen. Als bepaalde voorstellen niet worden overgenomen, moet de gemeenteraad dit goed beargumenteren en bespreken met (een vertegenwoordiging van) het burgerberaad en het college en/of de raad. Wanneer het burgerberaad een voorstel doet dat buiten de gegeven kaders valt, kan de raad het college verzoeken deze te verwerken in een eerstvolgende begroting, of zelf met dekkingsvoorstellen komen om een voorstel uit te voeren.

Het burgerberaad is in hoge mate zelf eigenaar van zijn proces. Het burgerberaad kan daarom zelf bepalen welke experts zij wil spreken, welke andere informatiebronnen zij willen raadplegen, welke onderwerpen zij relevant vindt om te bespreken en welke voorstellen zij uiteindelijk wil voorleggen aan de gemeente en wil delen met de stad. Het burgerberaad bepaalt dus zelf hoe ze het doel van het burgerberaad gaat bereiken.

1.3.Resultaatgebieden van een burgerberaad

Een burgerberaad levert niet alleen voorstellen op, maar ook maatschappelijke en systemische resultaten. Maatschappelijk omdat het kan leiden tot meer onderling begrip en het beeld van een betrouwbare overheid, wat de verdere samenwerking tussen inwoners, politiek en bestuur zal stimuleren. Ook is een maatschappelijk resultaat dat het burgerberaad kan zorgen voor een bredere gemeentelijke dialoog over het onderwerp van het burgerberaad, in dit geval klimaatverandering. En systemisch omdat het burgerberaad kan worden toegevoegd aan het gemeentelijk instrumentarium.

2. Uitwerking Rotterdams Burgerberaad Klimaat

2.1. Probleemstelling

De probleemstelling die voor het Rotterdams Burgerberaad Klimaat centraal staat is:

Er zijn in Rotterdam extra plannen en ideeën nodig omdat we met de huidige plannen van de gemeente de klimaatdoelen van 2030 en 2050 niet gaan halen, zoals te zien is in het Klimaat Actieplan Rotterdam.

Die doelen zijn:

2030: -55% CO₂-reductie t.o.v. 1990 in het stedelijk gebied van Rotterdam

2050: klimaatneutraal.

Het probleem kent meerdere facetten:

- Maatregelen om de klimaatdoelen te halen raken alle Rotterdammers en moeten daarom bezien worden vanuit het perspectief van Rotterdammers.
- Klimaatbeleid moet kunnen rekenen op breed draagvlak, omdat het in veel gevallen vraagt om veranderingen van organisaties, bedrijven en bewoners van Rotterdam.
- Het een thema is dat ook polarisatie en politieke stellingname kent, die soms rationele afwegingen voor het algemeen belang in de weg kan staan.
- Het is nu meer dan ooit ook het momentum, de energieprijzen zijn volatiel (dit raakt iedere portemonnee) en door de oorlog in de Oekraïne is voor het overgrote deel van de bewoners duidelijk dat we niet afhankelijk willen blijven van fossiele brandstoffen.

Ook zien we het burgerberaad als een mogelijkheid om Rotterdammers mee te laten denken en te beslissen over beleidsontwikkeling en daarmee de verbinding tussen de inwoners en de gemeente te versterken. Met het Rotterdams Burgerberaad Klimaat laat Rotterdam zien dat zij de kennis en creativiteit van haar bewoners en ondernemers in de stad nodig heeft en wil benutten. We vinden het belangrijk om dat met het burgerberaad uit te stralen. De voorstellen van het burgerberaad zijn namelijk een zwaarwegend advies aan de raad.

2.2. Doelstelling

De doelstelling van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat is het ophalen van voorstellen die leiden tot het halen van de Rotterdamse klimaatdoelen en ervaring opdoen met een burgerberaad. We willen verder bouwen aan de betrokkenheid van de gemeente bij de Rotterdammers en andersom. Het vergroten van het vertrouwen van Rotterdammers in de overheid is niet de doelstelling, maar kan wel bijvangst zijn van het burgerberaad.

Taakstellingen voor burgerberaden over klimaat zijn aantoonbaar effectiever als ze gericht zijn op aspecten van het beleid die:

1. De grootste gevolgen voor het klimaat hebben,
2. Directe impact op de leefomgeving van de bewoners hebben
3. Duidelijke afwegingen met zich meebrengen,

Een belangrijke les uit eerdere burgerberaden is om dit uit te werken in een vraagstelling die aan de ene kant uitdagend en enthousiasmerend is, maar aan de andere kant ook beheersbaar en afgebakend is. Rotterdammers moeten zich zowel aangesproken voelen door de vraag, maar er ook mee uit de voeten kunnen omdat die voldoende is gekaderd. Veel van de eerste burgerberaden over klimaat hadden namelijk een te brede agenda, waarbij van de leden werd verwacht dat ze voorstellen konden doen voor het hele scala van klimaatbeleid. Een goede vraagstelling helpt de gemeente Rotterdam ook om de voorstellen van het burgerberaad om te kunnen zetten naar concrete plannen die nog in deze collegeperiode uitgevoerd of in gang gezet kunnen worden.

2.3.Vraagstelling Rotterdams Burgerberaad Klimaat

In aanloop naar deze startnotitie is er input opgehaald over de invulling van de vraag bij de commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat, het college van Burgemeester en Wethouders, de afdeling Duurzaamheid en de afdeling Participatie en Verkiezingen. Agora Europa heeft als externe adviseur ook aanbevelingen gedaan om tot een goede vraagstelling te komen. Uit de bijdragen kwamen de volgende afwegingen:

1. *Samen*: uitdrukken dat we gezamenlijk (gemeente, andere partijen en Rotterdammers) werken aan het behalen van de klimaatdoelen.
2. *Actie*: Uitdrukken wat er 'nu' in gang kan worden gezet, terwijl we ook ruimte laten zodat de voorstellen deze collegeperiode mogen overstijgen.
3. *Verder*: Uitdrukken dat Rotterdam al veel doet, maar nog niet genoeg om de klimaatdoelen te halen, dus wat kan er nog verder en aanvullend op alle lopende plannen gedaan worden.
4. *Creativiteit*: Uitdrukken dat we de creativiteit van Rotterdammers willen stimuleren dus ze mogen breder denken dan alleen CO2-reductie.

Op basis van bovenstaande punten zijn we tot de volgende vraagstelling gekomen:

Wat moet Rotterdam met en voor Rotterdammers nu verder doen om de klimaatdoelen te halen?

Deze vraag wordt met behulp van specialisten getoetst bij een klankbordgroep en verwoord tot een heldere uitnodiging om mensen enthousiast te maken voor het burgerberaad.

2.4.Kaders Rotterdams Burgerberaad Klimaat

We organiseren het Rotterdams Burgerberaad Klimaat zo dat de deelnemers tot voorstellen kunnen komen die haalbaar en effectief zijn. Haalbaarheid betekent dat de voorstellen juridisch en financieel uitvoerbaar zijn. Effectiviteit heeft te maken met de vraag of de voorstellen wel gaan leiden tot het halen van de klimaatdoelen in 2030 en 2050. We willen het burgerberaad goed op weg helpen met het duiden van de haalbaarheid en de effectiviteit. Daarom geven we een aantal kaders mee aan de voorkant. Hieronder een overzicht van de eerste kaders voor het Rotterdams Burgerberaad Klimaat.

Coalitieakkoord

Deelnemers van het burgerberaad worden geïnformeerd over afspraken en uitgangspunten

uit het coalitieakkoord, zodat zij de samenhang met lopende projecten en plannen van de gemeente kunnen zien.

Budget 1 miljoen euro

Er is een budget van 1 miljoen euro voor de uitvoering van de plannen, dus daar moeten de voorstellen van het burgerberaad binnen passen. Het burgerberaad kan ook voorstellen doen die buiten de 1 miljoen euro vallen of die een beroep doen op inzet en middelen van andere partijen dan de gemeente. Daarom vragen we tijdens het proces aan de experts om ook advies te geven over mogelijke dekking. Wanneer het burgerberaad een voorstel doet dat buiten de gegeven kaders valt, kan de raad het college verzoeken deze te verwerken in een eerstvolgende begroting door zelf met dekkingsvoorstellen te komen om een dergelijk voorstel alsnog uit te voeren.

Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR)

Het [KAR](#) laat zien dat er een gat zit tussen de doelen en de praktijk: we moeten meer plannen maken om onze klimaatdoelen te halen. Het KAR beschrijft wat de gemeente al doet en waar nog meer acties nodig zijn. Het KAR wordt daarom als vertrekpunt meegegeven aan het burgerberaad.

Inventarisatie lopend gemeentelijk beleid

Het burgerberaad moet worden gevoed met informatie over het lopend beleid, zodat ze dat in de voorstellen eventueel ook kunnen uitdagen. Daarom inventariseren we welke dossiers met betrekking tot klimaat er lopen, zodat de deelnemers een overzicht krijgen. Ook vragen we wat de deelnemers al weten, zodat bekend wordt welke onderwerpen (extra) moeten worden toegelicht.

De burgerberaaddeelnemers worden uitgenodigd om deze kaders te bevragen en mee te nemen in hun overwegingen. Dat kan er ook toe leiden dat het burgerberaad besluit om bepaalde kaders ter discussie te stellen en met voorstellen te komen die daar beargumenteerd van afwijken. De onafhankelijke procesbegeleiders ondersteunen de deelnemers van het burgerberaad in hoe zij de kaders kunnen betrekken in het proces zodat zij tot haalbare voorstellen kunnen komen.

3. Organisatie Rotterdams Burgerberaad Klimaat

In deze paragraaf werken we op hoofdlijnen uit wat de invulling wordt van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat. De opgehaalde input van de commissie MHEK, het college en de ambtelijke organisatie zijn hierin meegenomen.

3.1. Uitgangspunten van de strategische communicatieopgave

We maken een communicatieaanpak waarin we:

1. alle bewoners van de stad en kleine kernen vooraf, tijdens en na het burgerberaad informeren en betrekken (het brede publiek), door:

- Vooraf het Rotterdams Burgerberaad Klimaat breed bekend maken onder alle inwoners d.m.v. een interactieve publiekscampagne waardoor we:
 - a. een transparante dialoog opbouwen met en voor de stad en,
 - b. we inwoners vanuit alle doelgroepen informeren, inspireren en enthousiasmeren om mee te loten als ze zijn geselecteerd.
- Tijdens het Rotterdams Burgerberaad Klimaat alle inwoners laagdrempelig en toegankelijk het burgerberaad kunnen volgen, en waar nodig ze kunnen meedoen.
- Na het Rotterdams Burgerberaad Klimaat weer terug te geven aan alle inwoners wat er uit het burgerberaad is gekomen en wat de vervolgstappen zijn.

2. de geselecteerde groep per brief uitnodigen om mee te doen met de loting voor het Rotterdams Burgerberaad Klimaat. We volgen de Rotterdamse aanpak voor de Menselijke Maat voor de teksten, beelden en toon van onze communicatie (zie I). Onze communicatie is dus afgestemd op de leefwereld van onze inwoners. De ontvangers ervaren zo min mogelijk drempels om mee te willen doen, ongeacht opleidingsniveau of levenservaring. Om dit te bereiken testen we vooraf onze communicatiemiddelen. Hierdoor is onze communicatie effectiever en houden we de kosten laag (zie II). Naast de brief zetten we voor bepaalde doelgroepen nog extra middelen in, zoals gerichte sociale media in de wijkcommunicatie en het inzetten van sleutelfiguren in de wijken. Voor het bereiken van deze doelgroepen hebben we veel ervaring opgedaan tijdens bijvoorbeeld de covid-pandemie, het covid-inentingenprogramma, geldzorgen en de toeslagenaffaire.

3. onze ambtenaren vroegtijdig informeren en betrekken via bijvoorbeeld een klankbordgroep of tijdens speciale sessies. Het is belangrijk dat er ambtelijke steun, begrip en uitvoeringskracht is voor ons burgerberaad, hun voorstellen en de opvolging ervan.

4. het college en de raad informeren over de voortgang voor, tijdens en na het Rotterdams Burgerberaad Klimaat

5. een mediastrategie maken en uitvoeren met daarin een proactieve aanpak en reactieve aanpak met een duidelijke woordvoeringslijn.

6. de overige externe stakeholders in kaart brengen: hoe kunnen zij het burgerberaad ondersteunen en welke betrokkenheid is nodig. We maken een communicatiekalender,

ontwikkelen kernboodschappen en updaten deze producten tijdens de uitrol van dit project regelmatig.

In deze communicatieaanpak staan twee aandachtspunten centraal:

I. Alle communicatie altijd vanuit de uitgangspunten van de Menselijke Maat, te weten:

- We gaan uit van de individuele leefwereld van de Rotterdammer, niet onze systeemwereld
- We werken vanuit verantwoord vertrouwen naar de Rotterdammer
- We geven medewerkers ruimte om van de standaard af te wijken (uitgangspunt 2)
- We werken vanuit de bedoeling van regels en beleid
- We zijn transparant, duidelijk en eerlijk over wat we doen en mogen

II. Communicatie-uitingen ontwikkelen we samen met medewerkers en bewoners.

3.2. Uitgangspunten van het wervingsplan

Het wervingsplan vertrekt vanuit de beschrijving in deze startnotitie. Het wervingsplan bevat onder andere:

- *De lotingsaanpak (proces)*, waaronder: aantal brieven, naar welke adressen, welke aanvullende informatie teruggegeven wordt als de geadresseerde mee wil loten en welke acties we ondernemen bij niet reageren met als uitgangspunt het borgen van de beoogde afspiegeling van Rotterdam in het burgerberaad;
 - *Vervolgens een onafhankelijke, transparante loting* (mede op basis van door respondenten gegeven informatie) van burgerberaadleden en reserveleden.
- *Uitnodigingsinformatie (inhoud)*, inclusief de middelen die we inzetten. De informatie moet informierend, enthousiasmerend en inspirerend zijn en het juiste gevoel van vertrouwen, verbinding en urgentie neerzetten.
 - *Zoveel mogelijk onderkennen en wegnemen van barrières voor deelname.* Denk aan een financiële tegemoetkoming (gebruikelijk is 75€ per fysieke bijeenkomst als vrijwilligersvergoeding), goed bereikbare locatie, catering, vervoer, eventueel kinderopvang of ICT-ondersteuning.

3.3. Uitgangspunten lotingsplan

De samenstelling van het burgerberaad moet leiden tot zo veel mogelijk verschillende perspectieven en inzichten. Tegelijkertijd moet de groep niet te groot zijn in verband met uitvoeringskosten en de toepasbaarheid van deliberatieve werkvormen en groepsvorming. In Rotterdam gaan 130 Rotterdammers aan de slag voor de doelen van 2030. Het streven is dat de meeste Rotterdammers zich in één of meerdere leden van het burgerberaad kan herkennen en zich vertegenwoordigd voelt. Met de afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) wordt vastgesteld welke kenmerken in welke aantallen moeten worden vertegenwoordigd in het burgerberaad om te kunnen spreken van een representatieve afspiegeling van de stad.

De selectie en loting ziet er op hoofdlijnen als volgt uit en wordt de komende weken verder uitgewerkt met afdeling OBI:

Ronde 1

Om een voldoende representatieve afspiegeling van de bevolking te krijgen, vindt de maatwerkcampagne plaats in 2 stappen. Stap 1 gaat via een steekproef in de gemeentelijke basisadministratie. Er wordt geselecteerd op:

Woonwijk: verdeeld naar inwonersaantallen per wijk. Waar wijken met lagere opkomst bij verkiezingen zullen relatief meer brieven moeten krijgen in verband met een lagere verwachte respons.

Leeftijd: in 4 strata: 16-25jr/26-45jr/46-65jr/65+ zo worden alle levensfasen vertegenwoordigd. Ook hierbij kunnen naar groepen met een lagere verwachte respons verhoudingsgewijs meer uitnodigingen worden verzonden.

Geslacht: man/vrouw/onbekend. De keuze van die mensen is geheel willekeurig.

We sturen ongeveer 10.000 geselecteerde Rotterdammers van 16 jaar en ouder een uitnodiging met de vraag of ze willen deelnemen aan het burgerberaad. In de brief wordt men gevraagd zich te registreren voor de tweede lotingsronde.

Ronde 1b eigen aanmelding/reservelijst:

In een uitnodigingsbrief aan gelote Rotterdammers gaan we opnemen dat zij ook anderen mogen aansporen. Ook stellen we het reactieformulier voor ingelote mensen in ronde 1a beschikbaar via specifieke netwerken (bijvoorbeeld religieuze instellingen, ROC's, wijkraden, etc.). Alle Rotterdammers mogen zich opgeven voor de tweede lotingsronde, maar gelote Rotterdammers hebben voorrang. Van deze "zij-instromers" maken we gebruik om specifieke groepen of strata beter vertegenwoordigd te krijgen voor het vullen van de reservelijst.

Aanmeldingen voor ronde 2, het invullen van een vragenlijst op tenminste drie criteria

De gelote respondenten vragen we een unieke code in te vullen die op hun gepersonaliseerde brief staat, zodat we de aanvullende gegevens aan de goede respondent koppelen. De extra vragen zijn: **opleidingsniveau**, **etnische identificatie** (met welke etniciteit identificeert iemand zich) en **arbeidsverband** (als de persoon werkt of werk heeft, we benaderen ook scholieren en studenten). Op basis van deze criteria en eventueel andere vragen over mogelijke beschikbaarheid stellen we de groep samen door een tweede lotingsronde. Daarnaast wordt er een reservelijst bijgehouden via ronde 1b en respondenten uit de eerste lotingsronde. Bij een afmelding wordt de volgende kandidaat met dezelfde kenmerken (bijvoorbeeld bepaalde leeftijdsgroep of stadsdeel) geselecteerd van de reservelijst en benaderd om deel te nemen.

Betrekken van Rotterdammers uit de eerste ronde

Los van de Rotterdammers die het burgerberaad gaan vormen, zijn er ook inwoners die graag betrokken zouden zijn bij het burgerberaad, maar niet worden ingeloot in de tweede lotingsronde. We willen dit enthousiasme een plek geven in het burgerberaad door voor deze doelgroep mogelijkheden te creëren om toch betrokken te blijven.

Dit zijn opties:

1. We geven een aantal ingelote Rotterdammers een vrijwilligersrol bij het burgerberaad, bijvoorbeeld als gastheer/gastvrouw of in de communicatie
2. We nodigen een klein aantal ingelote Rotterdammers van de reservelijst uit als toehoorder bij de eerste bijeenkomsten van het burgerberaad, zodat ze bij eventuele uitval

van andere deelnemers alsnog zitting kunnen nemen in het beraad.

3. We geven de doelgroep de gelegenheid om input en ideeën mee te geven aan het burgerberaad, bijvoorbeeld via online enquêtes, inspraak- of consultatiemomenten of het indienen van zienswijzen.

Dit zijn slechts voorbeelden van mogelijke werkwijzen die wij nog nader uitwerken. Zo zorgen wij ervoor dat het bredere publiek zo goed mogelijk betrokken wordt bij de voorstellen die het burgerberaad uiteindelijk doet.

Geen criteria:

- Houding t.o.v. het onderwerp. We weten de Omnibusenquête 2022 dat 7 op de 10 Rotterdammers zich zorgen maken om de gevolgen van klimaatverandering. Hier is een sterke relatie met opleidingsniveau in op te merken, wat het alleen maar ingewikkelder maakt. Het helpt ook om het reproduceerbaar te houden: we gaan op zoek naar een afspiegeling van Rotterdam, los van het inhoudelijke thema.
- Beroep: er is te veel verscheidenheid in precieze beroepen en geen referentiedata beschikbaar. We vragen wel naar het arbeidsverband.

Uitgezonderde deelnemers:

Raadsleden, het college van Burgemeester en Wethouders en ambtenaren die vanuit hun werk betrokken zijn bij duurzaamheids- en klimaatvraagstukken zijn uitgesloten van deelname. Voor ambtenaren is dat dus niet helemaal duidelijk. Mochten ambtenaren een brief krijgen om mee te loten voor de eerste ronde, en ze twijfelen of ze dat wel moeten doen, dan worden ze verzocht contact op te nemen met het projectteam.

3.4. Uitgangspunten onderzoek en evaluatie

We evalueren samen met een nog te kiezen onderzoeksinstelling het project en leggen de opgedane kennis van het organiseren van een burgerberaad vast. Dit is relevant omdat het waarschijnlijk is dat het burgerberaad als participatie-instrument vaker ingezet wordt. In ieder geval loopt er nu een verkenning naar een burgerberaad voor Nationaal Programma Rotterdam Zuid, waardoor kennisverankering en -deling belangrijk is. Deze kennis kan ook gebruikt worden voor een eventueel op te stellen Rotterdams handboek over het organiseren van burgerberaden.

Met OBI wordt nog afgestemd welke andere aanvullende onderzoeken er gedaan worden naar (bepaalde onderdelen) van het burgerberaad klimaat.

3.5. Uitgangspunten natraject

We vinden het belangrijk dat we de deelnemers van het Rotterdams burgerberaad ook na afloop blijven betrekken en informeren. In ieder geval door het proces met ze te evalueren en ze te informeren over de voortgang van de uitvoering van hun voorstellen. We gaan onderzoeken hoe deze groep mensen nog meer betrokken kan en wil worden nu en in de toekomst bij Rotterdams klimaatbeleid.

3.6. Financiële paragraaf

De financiering van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat is gedekt vanuit het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB). Voor de totale meerjarige projectorganisatie is

maximaal 8 ton beschikbaar. Voor het uitvoeren van de voorstellen van het burgerberaad is er 1 miljoen euro ter beschikking gesteld. Het projectbudget zal op hoofdlijnen besteed worden aan onder andere projectorganisatie, loting, locatiehuur, vergoedingen voor deelnemers, campagne en informatievoorziening voor, tijdens en na het burgerberaad, maatwerk om Rotterdammers te bereiken om deel te nemen aan het burgerberaad, onafhankelijke procesbegeleiding, faciliteiten en voorzieningen tijdens het burgerberaad voor de deelnemers en het natraject.

Na afloop van het project vindt er een evaluatie plaats van de organisatie en kosten. De financiële verantwoording wordt gedaan in de reguliere P&C-cyclus.

Bijlage

Inventarisatie input commissie MHEK

Hieronder een opsomming van de opgehaalde input van de commissie MHEK met toelichting waar de input is verwerkt. Daarnaast volgt hieronder een toelichting op een aantal punten die niet in de startnotitie staan. Deze punten zijn niet in de startnotitie opgenomen, omdat we beogen de omvang van het stuk toegankelijk te houden.

Commissie MHEK

- Vraagstelling en kaders
 - Hoe de commissie daarbij betrekken **(is gebeurd d.m.v. wethoudersbrief)**
 - Mogelijkheid om vraagstelling te verbreden naar andere onderwerpen dan alleen CO2 **(zie 2.3)**
- Loting
 - Kenmerken **(zie 3.3)**
 - Welke marges **(zie 3.3)**
 - Uitsluiten van raadsleden en direct betrokken ambtenaren van deelname **(zie 3.3)**
 - Wanneer is het burgerberaad representatief en kan het beginnen en hoe gaan we daarmee om **(zie 3.3)**
 - Voorzieningen voor deelnemers- maatwerk **(zie 3.2)**
 - Toegankelijkheid van deelname: hoe borgen we toegankelijkheid **(zie 3.2)**
 - Strategie om iedereen te bereiken: langs deuren gaan enz. **(zie 3.1)**
 - Wat doen we als mensen niet op komen dagen **(zie 3.3)**
 - Hoe ziet campagne/betrekken van Rotterdammers eruit **(zie 3.1 en 3.2)**
 - Betrekken van wijkraad **(volgt in plan van aanpak)**
 - Informatievoorziening aan burgerberaad: online, offline enz **(volgt in plan van aanpak)**
 - Toetsingsproces haalbaarheid voorstellen plus al koppeling maken met bestaande subsidies of andere financieringsmogelijkheden **(zie 1.2 en 2.4)**
 - Alle voorstellen naar raad met prioritering van burgerberaad **(zie 1.2)**
 - Uitkomsten burgerberaad: kunnen we die clusteren en aangeven wat bedrijfsleven, overheid, Rotterdammer kan doen **(volgt tijdens het burgerberaad)**
 - Wijze van verslaglegging: wie doet dit **(zie onder punt A)**
 - Profiel voorzitter burgerberaad **(zie onder punt B)**
 - Selectie experts **(zie onder punt C)**

A. Verslaglegging van het burgerberaad

Er wordt gewerkt aan een eindsituatie waarin terug te vinden is welke afwegingen in het burgerberaad zijn gemaakt, hoe het proces is verlopen, hoe de formulering van de voorstellen is verlopen, welke instemming er was met de voorstellen en hoe de prioriteit van de voorstellen is bepaald. Daarvoor worden per tafel gespreksverslagen gemaakt. Die worden na afloop van elke bijeenkomst uitgewerkt door de tafelbegeleiders en met de tafel besproken zodat er weer een goede start van de volgende sessie mogelijk is. Bij die tafelgesprekken wordt ook steeds de vraag gesteld wat andere tafels van het besprokene al moeten weten en welke vragen er eventueel aan andere tafels zijn. Dit wordt verder uitgewerkt met de partij die deze begeleiding gaat doen.

Ten slotte is het nog goed om op te merken dat het burgerberaad de doelstelling, vraagstelling en kaders kan bevragen en er beargumenteerd van af kan wijken. Het college en de gemeenteraad dienen dan die argumentatie mee laten wegen in hun oordeelsvorming over de voorstellen van het RBK.

B. Onafhankelijke voorzitter werven

De voorzitter zorgt voor een goed procesmatig verloop van het burgerberaad. Het is iemand die inhoudelijk neutraal is, procesmatig sterk en bij voorkeur ervaring heeft met burgerberaden of het gedachtegoed erachter.

Voor de begeleiding van het RBK wordt een onafhankelijke voorzitter en een onafhankelijke procesbegeleiding gezocht.

De profielschets bevat in ieder geval de volgende eisen:

- Een ervaren voorzitter van deliberatieve groepsprocessen
- Integer
- Onafhankelijk
- Verbindend
- Stelt zich in dienst van het RBK
- Herkenbaar en aansprekend
- Geen duidelijk profiel op klimaatbeleid en politieke voorkeur
- Stuurgroep

C. Experts

De burgerberaadleden krijgen informatie van experts over burgerberaden, hoe de gemeente werkt en over het vraagstuk. De eerste groep experts wordt door het projectteam gevraagd. Hiervoor wordt een beroep gedaan op erkende wetenschappers en zeggelieden over klimaat, milieu, gedragsverandering, burgerberaden, participatie, communicatie en de werking van de gemeente. Andere experts kunnen tijdens het RBK in overleg met de burgerberaadleden, voorzitter en het projectteam worden gevraagd.